

компетентності. Сократ вважав, що філософ повинен покласти в центр свого дослідження не природу, а людину і людські діяння. У результаті чого людина матиме змогу знайти себе у світі та зрозуміти, як їй потрібно самовдосконалюватися. Такий підхід до філософії був новим для античності. Адже людина ніколи не була об'єктом наукових досліджень.

«Пізнай самого себе» – таке кредо сократичної філософії. Її ціль проста - навчити людину жити по-доброму, бо людські вади народжуються від незнання.

Сократ звертається до внутрішнього світу людини, до її думок та переживань і, що важливо, при всьому цьому зберігає здоровий глузд і погляд на речі.

Мислитель виступає уособленням античної філософської думки ще й тому, що спустив її на землю. Він намагався філософськи осмислити найбільш побутові проблеми та ниці вчинки людей. Для нього не було недостойних тем, а були лиш люди, що не варті теми.

Сократ – філософ, який не написав жодного рядка і тим не менш створив неперевершений філософський твір, яким було його власне життя. Так, своє життя він будував як досконалий філософський твір.

«Я знаю те, що я нічого не знаю, але інші не знають і цього», - кредо та власна життєва позиція філософа.

Колись одна віщунка сказала Сократу, що мудрішого від нього немає, і філософ вирішив перевірити істинність її слів. Ходив він і до політиків, і до філософів, і до поетів, і до ремісників. Кожен із них, дійсно, був гарним умільцем у своїй справі, однак біда їх полягала в тому, що вони вважали себе мудрими у всіх земних справах.

Відгоді Сократ почав бродити по всьому світу, «випробовуючи» людей на мудрість, хоч сам аж ніяк не претендував на звання наймудрішого. Мовляв, ця ознака може належати лише Богові. Однак філософ був мудрішим за інших лише тому, що не вважав себе знавцем вічної та абсолютної істини. Адже людина, яка самозакохано гадає, що має на все готову відповідь, автоматично гине як філософ, бо для неї вже не існує потреби ламати голову в пошуках істини.

Найбільша мудрість, за Сократом, полягає в тому, щоб не ідеалізувати свої знання, якими би багатограними вони не були, а усвідомлювати те, як мало ти ще знаєш. А ось найбільшим невіглаством Сократ вважає, коли людина вдає, ніби знає те, чого насправді не знає.

«Випробовуючи» пихатих та самовдоволених «мудреців», демонструючи їм їх власну ницість, Сократ навряд чи міг розраховувати на вдячність...

На суді він був непохитним, поведився стримало і розважливо. Після того, як суд визнав його винним, жоден присяжний не почув від нього принизливих благань про помилування та каєння, які зазвичай стають головним атрибутом злочинців на суді. Сократу винесли смертний вирок. Проте навіть тоді філософ залишався спокійним, сказавши, що уникнути смерті неважко, а ось уникнути зіпсованості набагато важче, вона наздоганяє стрімкіше смерті.

Останнє, про що прохав Сократ, - подбати про його синів, щоб ті не метались за грошима, а прагнули духовного збагачення, щоб не уявляли себе кращими, ніж вони є насправді.

Отже, мислитель демонструє філософську позицію, яка допомогла йому гідно жити та гідно померти. Сократ не боявся смерті, він боявся померти, не збагнувши істини. Однак, прослідкувавши хронологію його життя, можна припустити, що свою істину філософ таки віднайшов.

ЛІТЕРАТУРА

1. Великие мыслители Запада / під ред. Я. Мак-Гриля. – М., 1999.
2. История античной эстетики. Софисты. Сократ. Платон / А. Ф. Лосев. – М., 2000.
3. Воспоминания о Сократе / Ксенофонт. – М.: Издательство «Наука», 1993. - Российская академия наук. Институт философии.
4. Диалоги / Платон; пер. А. Ф. Лосев. – М., 2006.
5. Суд над Сократом (Сборник исторических свидетельств) / Платон; упоряд. А. В. Кургатников. – М.

Король В.

Науковий керівник – доц. Гуцал П. З.

ЖАНРОВІ ОСОБЛИВОСТІ ІНТЕРНЕТ-ВИДАННЯ «СОРОКА»

Інформаційно-аналітичний портал «Сорока» за жанровою структурою тяжіє до класичного типу регіональних онлайн-медіа, що впливає з домінування коротких інформаційних жанрів, які апелюють передусім до потреб отримати актуальну інформацію у розрізі різних сфер життєдіяльності регіону. Зауважимо, що перевага інформаційних жанрів над іншими впливає вже із самої назви порталу.

Щодо аналітичної жанрової складової онлайн-ресурсу «Сорока», що також зазначена як концептуальний акцент у назві, то вона виражена набагато слабше від інформаційної. Здебільшого

представлена поодинокими статтями на резонансні суспільно-політичні теми без глибокої розробленості проблематики, без коментарів фахівців чи політиків, без додаткових інфографічно-візуальних матеріалів.

Для жанру новини, представленою на порталі «Сорока», характерне використання заголовків інформаційного типу, без вираженої експресії, що більше тяжіють до «високої журналістики», аніж до осучасненої табloidності інформаційних порталів, які працюють за моделлю ВВС і використовують яскраві експресивні заголовки навіть в інформаційних жанрах короткої форми. Наведемо декілька прикладів заголовків з порталу «Сорока»: *Тернопіль налагоджуватиме співпрацю з німцями* (Сорока, 21.04.2017); *Три категорії тернополян мають право на безкоштовні ліки* (Сорока, 29.03.2017); *На Тернопільщині біля села загорілося сміття* (Сорока, 24.03.2017) тощо.

Структурно окрім заголовка можна виділити такі елементи жанру новини на порталі «Сорока» як: вріз, основний текст, фотоматеріал. До додаткових жанрових складників можна віднести – витяги із офіційних документів представлені у вигляді фотоконтенту чи статистичних даних, графіки та ін. До підвиду короткого інформаційного жанру віднесемо розгорнуті розгорнуті новини з невеликим коментарем. Наприклад:

Вріз: *Тиждень тому ТзОВ «Бучацagroхлібпром» розпочало посів соняшнику та кукурудзи. І хоч цього року весна виявилась холодною, всі необхідні роботи планують завершити до Великодніх свят.*

Коментар: *Через несприятливу погоду посіви кукурудзи припинились на два дні. На разі всі роботи відновлені, але масштабно вони розпочнуться вже після того, як завершимо посіви цукрового буряку. Цього сезону ми збільшили посів соняшнику в два рази. Минулого року цієї культури було засіяно 2,5 тисяч гектарів, а цього року - 4 980 гектарів. Також, засіємо 4 800 гектарів кукурудзи, - зазначає заступник директора з рослинництва ТзОВ "Бучацagroхлібпром" Тарас Швець. (Сорока, 17.04.2017).*

Такий тип новини за своєю природою є неоднозначним, адже за ознаками та обсягом може відповідати жанровій формі заміток. Але у зв'язку з його розміщенням під рубрикутором «Новини» ми ідентифікуватимемо його як розгорнута новина з мінімальними елементами аналітики.

Серед сучасних жанрових утворень порталу «Сорока» можемо виокремити в окрему категорію – відеоновини та блоги. Детальніше розглянемо особливості сучасних жанрів відеоновини та блогу. Формат відеоновин на порталі «Сорока» відповідає сучасним медійним трендам інтеграції відеоконтенту в жанрову палітру ЗМІ. Проаналізувавши структуру цього жанру на прикладі «Сороки» можна виокремити наступні риси:

- Тематичний динамізм жанру – відеоновина відображає лише актуальну суспільно-політичну проблематику регіону та міста. Наприклад: *«Тернополян знову очікує зміна тарифів»* (Сорока, 16.03.2017), *«Тернополян закликають бути обережними на природі»* (Сорока, 11.04.2017).

- Відсутність повноцінної інформативної текстівки (новини) до відео або дублювання у новинну частину, заголовку відео іншими словами. Наприклад, заголовок: *На Тернопільщині в швидкій пацієнтів обслуговуватимуть парамедики*. Текстівка до відео: *Замість лікарів на екстрені випадки до хворих приїжджатимуть парамедики* (Сорока, 13.03.2017).

Щодо блогів, то вони є найменш дослідженими та ідентифікованими формами вираження журналістської творчості. Крім жанрової ідентифікації, блог на «Сороці» використовується як один із рубрикуторів сайту. Відзначимо, що ця тенденція характерна також і для жанру новини.

Блог поділений на дві категорії – авторські та читацькі. Згідно такого поділу можна припустити, що авторські блоги за контентним наповненням мають бути якіснішими, від читацьких. А читацькі у свою чергу відрізняються функціоналом, адже дають можливість кожному висловити свою думку, поділитися проблемою, яка його хвилює чи наприклад, описати досвід який буде корисним для широкого кола читачів.

Читацькі блоги при правильній організації їхньої роботи можуть стати якісним джерелом трафіку для інтернет-ЗМІ і залучити додаткову аудиторію до основних публікацій сайту. Здійснивши аналіз читацьких блогів інтернет-порталу «Сорока», помітно, що у виданні відсутній системний підхід до просування та регулярного оновлення контенту такого типу.

Публікації, які за жанром та рубрикутором поміщені «Читацькі блоги» не оновлювалися з 20 серпня, 2016 р. Саме під цією датою вийшла остання публікація «Яку користь людині приносить «залізний кінь»». Не регулярне оновлення читацьких блогів робить їх не ефективними у загальній стратегії розвитку інтернет-ЗМІ. У цьому випадку пропонуємо два варіанти для покращення контентно-жанрової організації «Сороки»:

- відновити читацькі блоги на регулярній основі, наприклад: поповнювати їх контентом 1-3 рази в тиждень;
- закрити читацькі блоги як експериментальний проект, який не виправдав себе.

Перший варіант із зазначених є більш перспективним для подальшого розвитку інтернет-порталу. Головне у цьому випадку регулярне оновлення контенту та креативний підхід у роботі. Адже форма блогу дає безліч можливостей поєднання жанрових форм.

Вдаючись до аналізу авторських блогів інтернет-видання «Сорока» виокремимо наступні тенденції:

• Тематична-циклічність публікацій, яка відображає «почерк автора». Наприклад: *Ми: пісня емігранта з Тернополя* (Сорока, 02.06.2016), *Пісня тернопільського емігранта: Сусіди* (Сорока, 16.06.2016) й ін. Такі авторські блоги-цикли є цікавим жанровим зразком блогу, об'єднані спільною тематикою. Вважаємо, що розвиток тематичних циклів у формі авторських блогів є перспективним для інтернет-порталу «Сорока».

• Традиційний підхід до розкриття масових тем (дозвілля, подорожі, стосунки) та ін. Ця тенденція характерна для багатьох регіональних ЗМІ, як друкованих так і онлайн-ових. В авторських блогах «Сороки» також простежується низький рівень професіоналізму до розкриття масових тем. Наприклад, публікація: Заголовок: *Що таке «подорож» та з чим її «їсти»* (Сорока, 29.03.2017). В інтернеті на першій сторінці пошуку можна знайти такі варіації цього журналістського «заїждженого» універсалізму: *Що таке рукола і з чим її їдять; Що таке джінса і з чим її «їдять»* тощо.

Звернемо увагу на те, що будь-яка жанрова форма потребує вдалого заголовку. Адже це її візитівка, котра формує перше враження читача. У випадку з авторськими блогами заголовок не менш важливий, бо представляє конкретного автора, його світовідчуття, інтереси, звички, особливості ставлення до певних подій та явищ.

З огляду на наведені вище аргументи можна зробити висновок про те, що деякі матеріали авторських блогів «Сороки» потребують допрацювання або іншої категоріальної ідентифікації, наприклад, читачські блоги, які за рівнем якості контенту можуть бути нижчими від авторських.

Як бачимо блоги як жанрова форма інтернет-порталу «Сорока» є мало розробленою структурою і використовуються не на повну потужність. До сильних сторін варто віднести циклічні матеріали, що виходять під назвою «Авторські блоги», до слабких сторін – низьку якість значної частини контенту блогів, що потребує суттєвого допрацювання.

Здійснивши аналіз основних жанрових форм інтернет-порталу «Сорока» можемо стверджувати, що у виданні переважають короткі інформаційні жанри, найпопулярнішим з яких є новина. Серед сучасних жанрових форм інтернет-журналістики «Сорока» використовує відеоновини і блоги. Ці жанри є законотвірним продовженням тенденцій міжнародної журналістики, що репрезентують явище конвергенції та мультимедійності сучасних інтернет-ЗМІ на регіональному рівні.

ЛІТЕРАТУРА

1. Мехед Н. Особливості редакційного опрацювання текстового контенту українських інформаційно-аналітичних ЗМІ. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.journ.univ.kiev.ua/ndumk/index.php/component/content/article/93-2/>
2. Потятиник Б. Інтернет-журналістика: навч. посібник. – Львів: ПАІС, 2010. – 244 с.
3. Сорока. Інформаційно-аналітичний портал Тернополя: <http://soroка.ternopil.ua/>

Рибак В.

Науковий керівник – доц. Бабій І.М.

АВТОРСЬКІ НЕОЛОГІЗМИ У РОМАНІ ЛІНИ КОСТЕНКО «ЗАПИСКИ УКРАЇНСЬКОГО САМАШЕДШОГО»: СЕМАНТИКО-СТРУКТУРНИЙ АСПЕКТ

Творчість видатної української поетеси Ліни Костенко повсякчас привертає увагу лінгвістів: досліджено ономастику (М. Мельник), лексико-семантичне вираження концепту «природа» (І. Дишлюк), семантику та стилістичні функції кольоративів (Г. Губарева), власне ім'я як засіб інтелектуалізації поетичного мовлення (Л. Петрова), стилістичні функції запозичень (О. Степанюк) у її поетичному доробку тощо. Натомість проза Ліни Костенко, зокрема індивідуально-авторські висловлювання в романі «Записки українського самашедшого» (К., 2011) ще не були предметом дослідження[3;43].

Важливим є те, що письменниця писала від особи 35-річного чоловіка і використовувала мову, притаманну середньостатистичному жителю України зі всіма її недоліками, зокрема такими, як «суржик», сленг та ін. Попри те, цікавим явищем у лексичному складі роману стала велика кількість індивідуально-авторських неологізмів, які неможливо не помітити при прочитанні твору.

Актуальність нашої роботи зумовлена потребою всебічного вивчення індивідуально-авторських новотворів з лексико-семантичного, структурно-словотвірного та функціонального поглядів у творчості Ліни Костенко.

Об'єкт дослідження – роман Ліни Костенко «Записки українського самашедшого».

Предметом нашого дослідження є авторські неологізми у творчості Ліни Костенко.

Метою нашої статті є виявлення в романі «Записки українського самашедшого» Ліни Костенко неологізмів, з'ясування їх структурної, семантичної та функціональної своєрідності.

Індивідуально-авторськими неологізмами (оказіоналізмами, або стилістичними неологізмами) є нові слова, утворені авторами літературних чи публіцистичних творів з певною стилістичною метою для конкретного випадку, які функціонують лише в певних контекстах. Цій групі неологізмів притаманна